

Línies estratègiques per a la igualtat en la Sanitat Pública Valenciana

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria de Sanitat

Índex

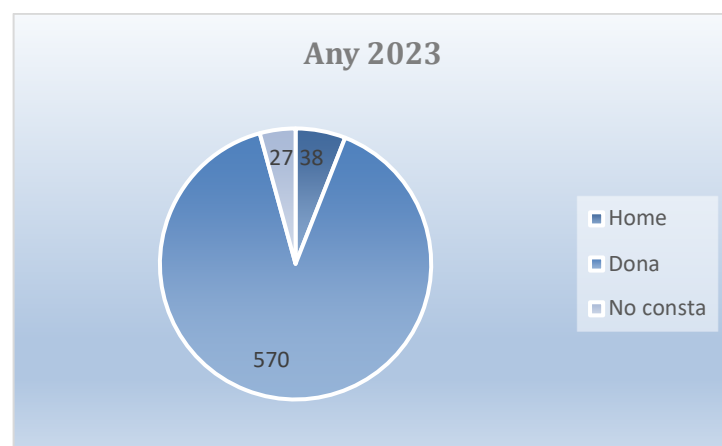
4.1.	Atenció a les agressions sexuals en el sistema sanitari.....	3
4.1.1.	Dades d'agressions sexuals ateses. Alumbra	3
4.1.2.	Atencions realitzades pel 112.	5
4.2.	Prevenió i detecció precoç de la mutilació genital femenina	5
4.2.1.	Evolució anual dels casos diagnosticats.....	6
4.2.2.	Distribució de diagnòstics en atenció primària per departament de salut i país d'origen..	6
4.2.3.	Tractament mèdic, quirúrgic i psicosexual de les complicacions de l'MGF en la Unitat de Referència (UR).....	7
4.3.	II Pla d'Igualtat de la Conselleria de Sanitat (2023-2027).....	8
4.3.1.	Conciliació i corresponsabilitat.....	8
4.3.2.	Protocol de mobilitat de les treballadores per violència de gènere	9
4.3.3.	Assetjament sexual i per raó de sexe	9
4.3.4.	Bretxa salarial	10
4.3.5.	Presència de dones en llocs directius i alts càrrecs.....	11
4.3.6.	Informes d'impacte de gènere.....	11
4.3.7.	Formació en igualtat i perspectiva de gènere	12
4.3.8.	Revisions de llenguatge inclusiu i no sexista.....	13

4.1. Atenció a les agressions sexuals en el sistema sanitari

Després de la publicació del primer protocol d'atenció integral a les agressions sexuals (2019), en 2023 s'ha procedit a la seua revisió i actualització per a adequar-la a la normativa actual (Llei orgànica 10/2022, de garantia integral de la llibertat sexual i la Llei 8/2021 de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència), així com a les noves evidències en tractaments, tècniques forenses i vacunacions. Així mateix, s'ha enfortit la coordinació amb la resta dels agents implicats en l'atenció integral a les víctimes d'agressions sexuals i la millor atenció a menors donada la incidència que té.

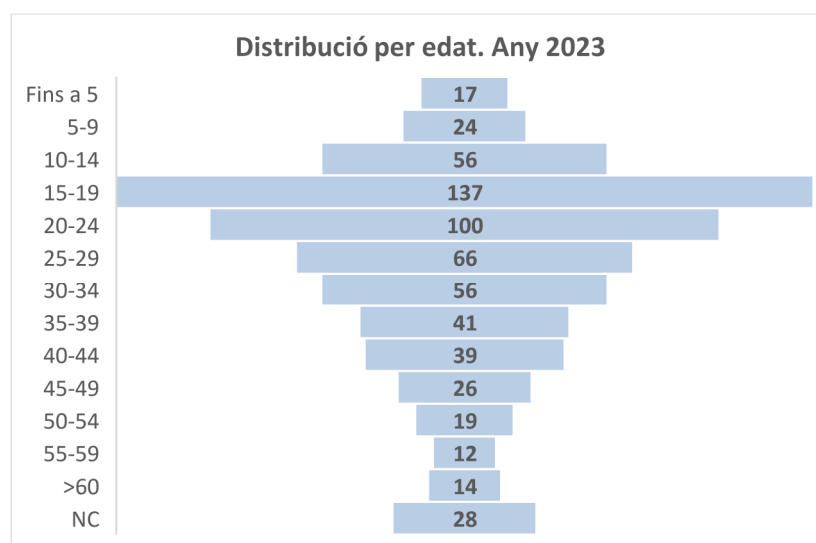
4.1.1. Dades d'agressions sexuals ateses. Alumbra

El sistema Alumbra ha arreglat un total de 635 casos d'atencions sanitàries per agressió sexual: 570 dones (89,8 %), 38 hòmens (5,9 %) i en 27 casos no consten dades.

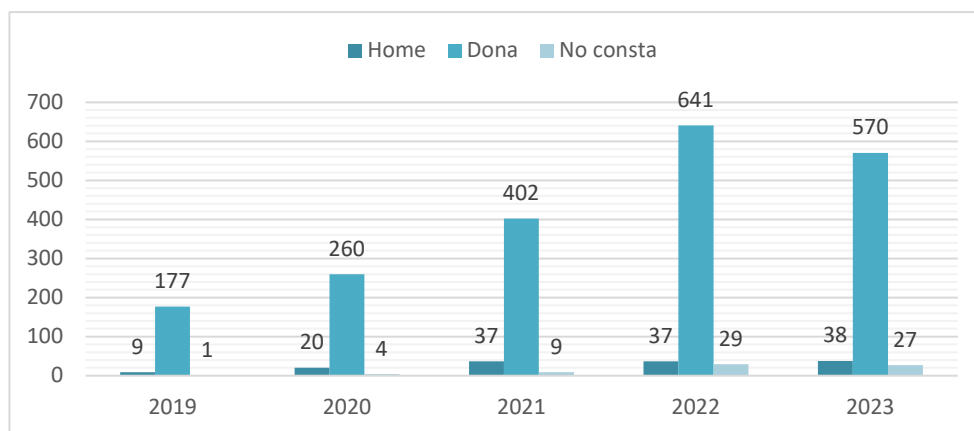
Font: Alumbra

El grup d'edat de 15 a 19 anys continua sent el més nombrós, amb 137 casos (21,6 %), seguit pel grup de 20 a 24 anys amb 100 casos (15,7 %).

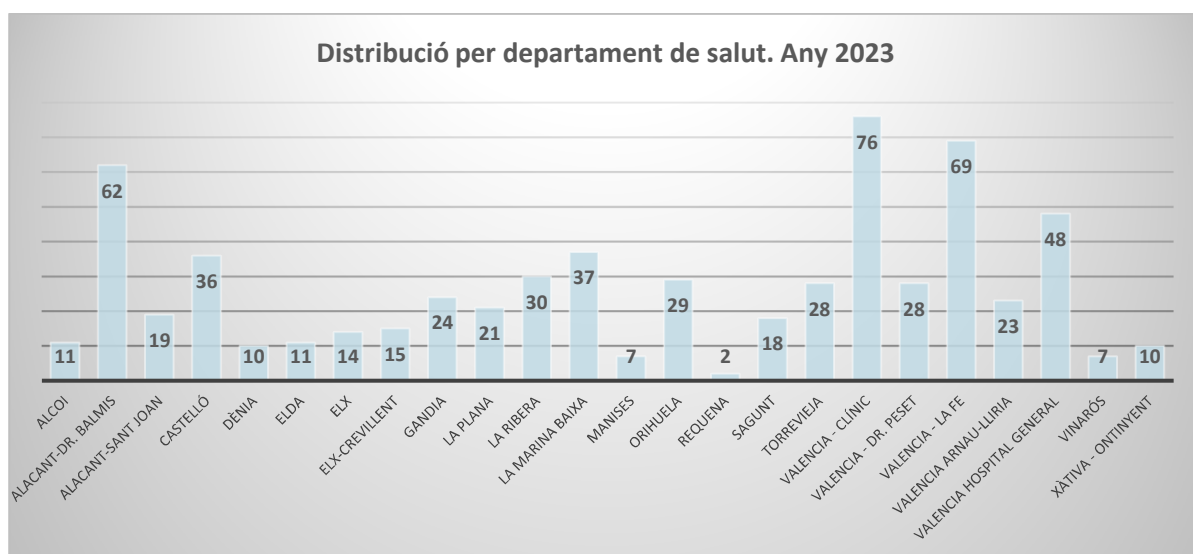
Font: Alumbra

L'evolució per anys indica que en 2023 hi ha hagut 72 casos menys atesos, la qual cosa suposa un descens del 10,2 % respecte a l'any 2022.

Font: Alumbra

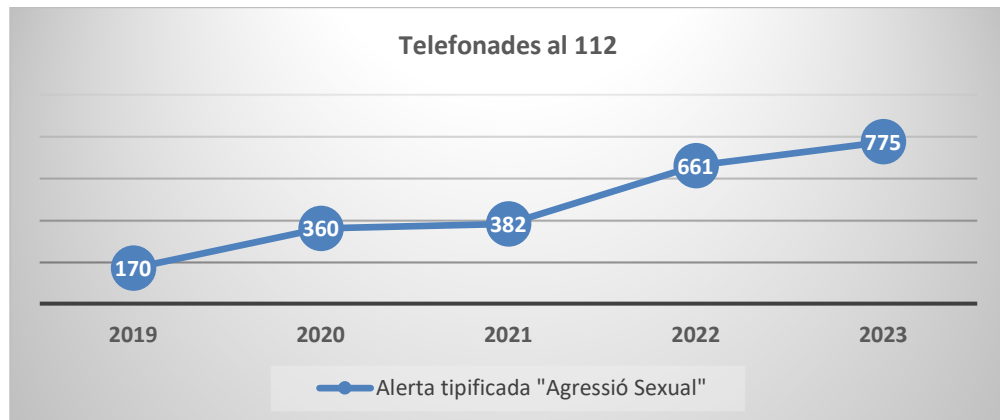
Els departaments que més casos has atés han sigut València H. Clínic amb 76 casos, València-H. La Fe amb 69 casos i, en tercer lloc, Alacant-H. Dr. Balmis amb 62 casos. Es continua mantenint la distribució de les agressions sexuals ateses en els departaments de salut que corresponen a les grans ciutats (Alacant, Castelló de la Plana, València), al costat de les ciutats que són destinació turística i costa.

Font: Alumbra

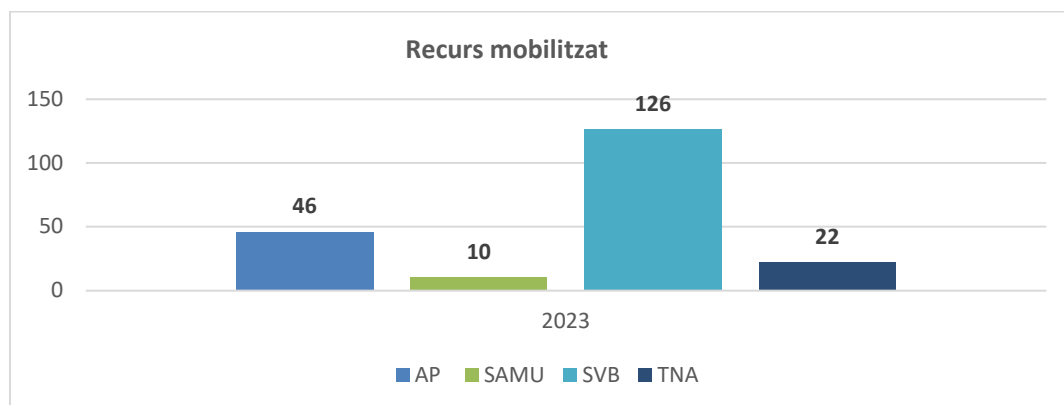
4.1.2. Atencions realitzades pel 112.

Les telefonades rebudes en el 112 el motiu de les quals és una possible agressió sexual han sigut en 2023 de 775, la qual cosa suposa un increment del 17,3 % respecte a l'any anterior, de manera que es manté la tendència ascendent.

Font: Base de dades del Servei d'Emergències Sanitàries de la Comunitat Valenciana (CICU)

Del total de 775 telefonades rebudes en 2023, 204 han requerit mobilització d'un recurs sanitari, el més utilitzat ha sigut el Suport Vital Bàsic (SVB), que s'ha mobilitzat en 126 casos, seguit pel recurs d'Atenció Primària (AP) en 46 casos.

Font: Base de dades del Servei d'Emergències Sanitàries de la Comunitat Valenciana (CICU)

4.2. Prevenció i detecció precoç de la mutilació genital femenina (MGF)

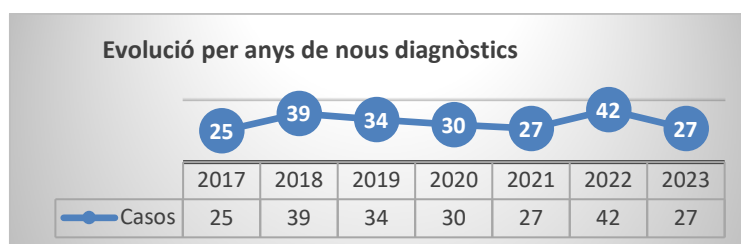
La intervenció dels serveis sanitaris en la MGF se centra, principalment, en la prevenció de casos nous i en la vigilància de les quasi 1.300 xiquetes en risc pel seu país d'origen que viuen a la Comunitat Valenciana. Per a eixos casos, pediatria activa un full de seguiment que inclou la revisió de la integritat dels genitals i es proporciona als progenitors un compromís informat per a garantir la salut de qualsevol xiqueta davant d'un possible viatge al país de procedència que implique risc de mutilació.

El nombre de dones amb nou diagnòstic ha disminuït, però no es pot interpretar com una reducció del risc en la població de dones que procedixen de països on és comú esta pràctica. Cal tindre en compte que en els problemes de salut de baixa prevalença les variacions no es poden interpretar

fàcilment, ja que són múltiples els factors que poden estar influïnt. Hi ha nombroses dificultats per a l'atenció i seguiment de la població de risc: mobilitat i molta variabilitat a l'hora d'utilitzar els diferents dispositius sanitaris, més enllà del seguiment de l'embaràs i el programa del xiquet sa.

4.2.1. Evolució anual dels casos diagnosticats

El nombre de casos nous diagnosticats cada any es manté en xifres reduïdes, excepte en 2022 que es va observar un increment. Enguany es torna al nombre de casos de 2021.

Font: Alumbra

La distribució per departaments mostra un major nombre de casos en els departaments de València H. La Fe (6), València H. General (5) i en tercer lloc Elx-Crevillent. Tots els casos són de dones majors de 18 anys excepte un cas de 17 anys. S'han descartat 5 casos de menors de 14 anys en comprovar que se'ls havia assignat un diagnòstic de MGF per a fer-los el seguiment perquè la mare havia sigut diagnosticada.

4.2.2. Distribució de diagnòstics en atenció primària per departament de salut i país d'origen

El departament de València-H. La Fe, seguit de València-H. General són els que han diagnosticat més casos.

DEPARTAMENTS	CASOS
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALACANT - SANT JOAN D'ALACANT	1
DEPARTAMENT DE SALUT DE CASTELLÓ	1
DEPARTAMENT DE SALUT D'ELX-CREVILLENT	4
DEPARTAMENT DE SALUT DE MANISES	1
DEPARTAMENT DE SALUT DE SAGUNT	2
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - ARNAU DE VILANOVA - LLÍRIA	2
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - CLÍNIC - LA MALVA-ROSA	1
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - DOCTOR PESET	1
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - HOSPITAL GENERAL	5
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - LA FE	6
DEPARTAMENT DE SALUT D'ELDA	1
DEPARTAMENT DE SALUT D'ELX - HOSPITAL GENERAL	1
DESCONEGUT	1
TOTAL	27

Font: Alumbra

Per país d'origen, són Mali, seguit de Guinea, els que aporten més nombre de dones amb mutilació genital detectada.

PAÍS DE NAIXEMENT	CASOS
ESPANYA	2
GUINEA	6
MALI	9
NIGÈRIA	5
SENEGAL	2
DESCONEGUT	3
TOTAL	27

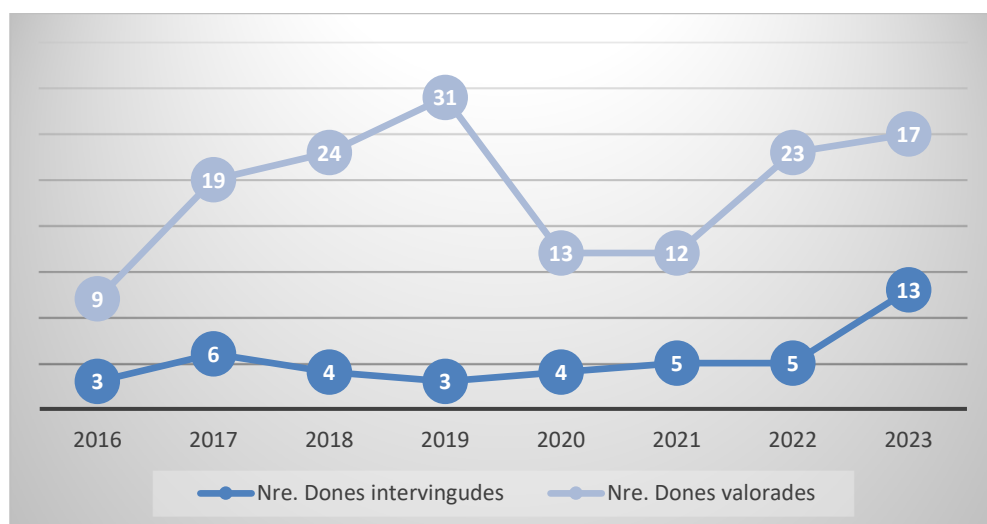
Font: Alumbra

4.2.3. Tractament mèdic, quirúrgic i psicosexual de les complicacions de l'MGF en la Unitat de Referència (UR)

Des de la constitució de la Unitat de Referència hi ha hagut un augment progressiu de casos nous i de nombre de consultes que en 2020, per la pandèmia i les mesures sanitàries, es van reduir.

En 2020 i 2021 a causa de la situació de pandèmia, el confinament i el cessament de les intervencions quirúrgiques de reconstrucció genital durant una part de l'any, s'ha produït una disminució en les consultes i ajornament de les cites programades en altres casos.

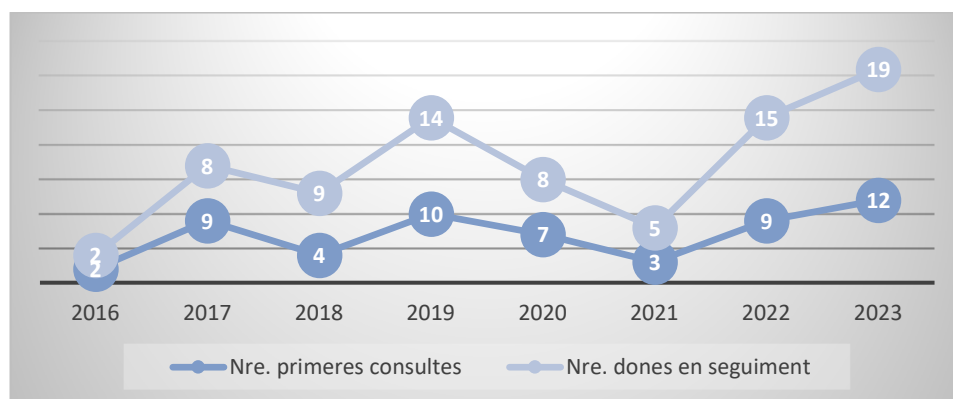
En canvi, en 2022 i 2023 s'ha incrementat el nombre de dones ateses i el nombre total de consultes. Cal destacar el treball de la Unitat de Referència, que manté un bon nivell de coordinació entre l'equip de professionals.

Font: Unitat de Referència, Ginecologia, H. Dr. Peset

Dones valorades i ateses en consulta de psicosexualologia

L'any 2022 s'ha produït un increment del nombre de dones i de consultes ateses amb dades similars a 2019, abans de la pandèmia, que indiquen un augment gradual de la demanda assistencial, a causa del major coneixement de l'existència de recursos assistencials específics, com ara la Unitat de Referència, per part del personal sanitari i del teixit associatiu.

Font: Unitat de referència CSSR-Font de Sant Lluís

4.3. II Pla d'Igualtat de la Conselleria de Sanitat (2023-2027)

4.3.1. Conciliació i corresponsabilitat

El II Pla d'Igualtat de la Conselleria de Sanitat (2023-2027) es va publicar el juliol de 2023. Estableix 10 àrees d'intervenció i 59 mesures l'objectiu general de les quals és avançar cap a una igualtat real d'oportunitats entre dones i hòmens que formen part de la plantilla la gestió de la qual depén directament de la Conselleria de Sanitat.

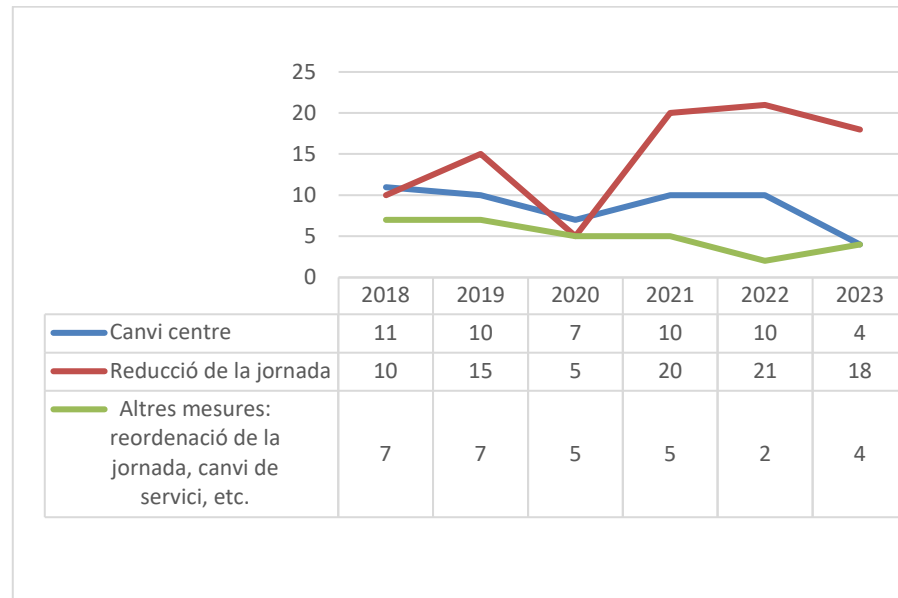
Són les dones les qui continuen sol·licitant majoritàriament les excedències per cura de familiars, així com les reduccions de jornada amb reducció de les retribucions o sense. Són més de 10 punts per damunt de la seua representació percentual en la plantilla (75,4 % de dones).

Motiu	Dones	%	Hòmens	%
Excedència per cura de familiars	345	86,47	54	13,53
Reducció de jornada amb reducció retributiva per cura de familiar o sense	9.907	86,37	1.563	13,63

Font: CIRO

4.3.2. Protocol de mobilitat de les treballadores per violència de gènere

L'evolució anual de les sol·licituds de qualsevol de les tres mesures a les quals tenen dret les treballadores en situació de violència de gènere en este últim any ha experimentat una disminució de les sol·licituds de canvi de centre respecte a anys anteriors, s'ha passat de 10 sol·licituds en 2022, a 4 sol·licituds en 2023.

Font: dades facilitades pels departaments de salut i altres centres de gestió

4.3.3. Assetjament sexual i per raó de sexe

L'aplicació del protocol d'assetjament sexual i per raó de sexe requerix una major implicació de totes les estructures de la Conselleria que milloren el grau de coneixement del procediment a seguir, així com una major sensibilitat a l'hora d'abordar la prevenció i l'acompanyament de les víctimes.

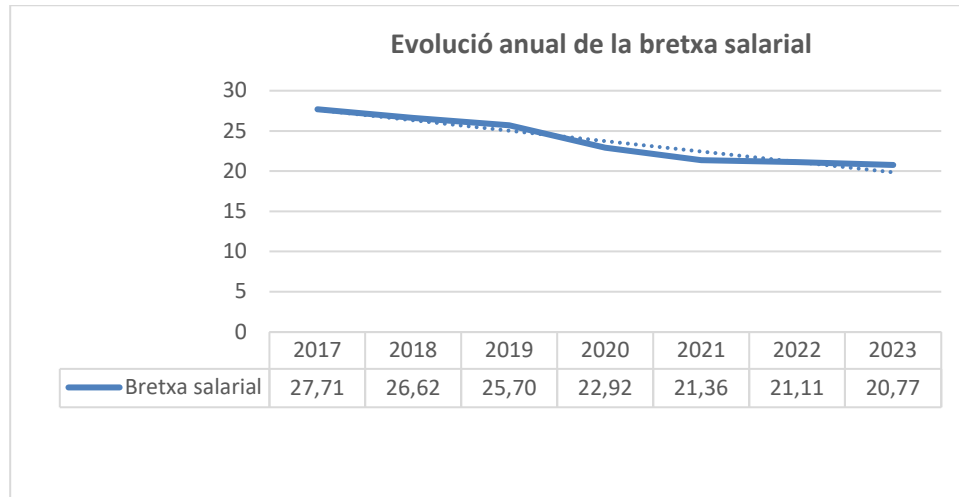
La formació de totes les persones implicades i la major sensibilitat sobre el tema han de pivotar totes les accions confluents en l'abordatge de l'assetjament sexual i per raó de sexe i generar més confiança en les víctimes per a comunicar estes situacions millorant la capacitat de la seua resolució.

L'any 2023 s'han obert 3 expedients disciplinaris per agressió sexual i les comissions de gestió interna de conflictes han comunicat 2 casos.

4.3.4. Bretxa salarial

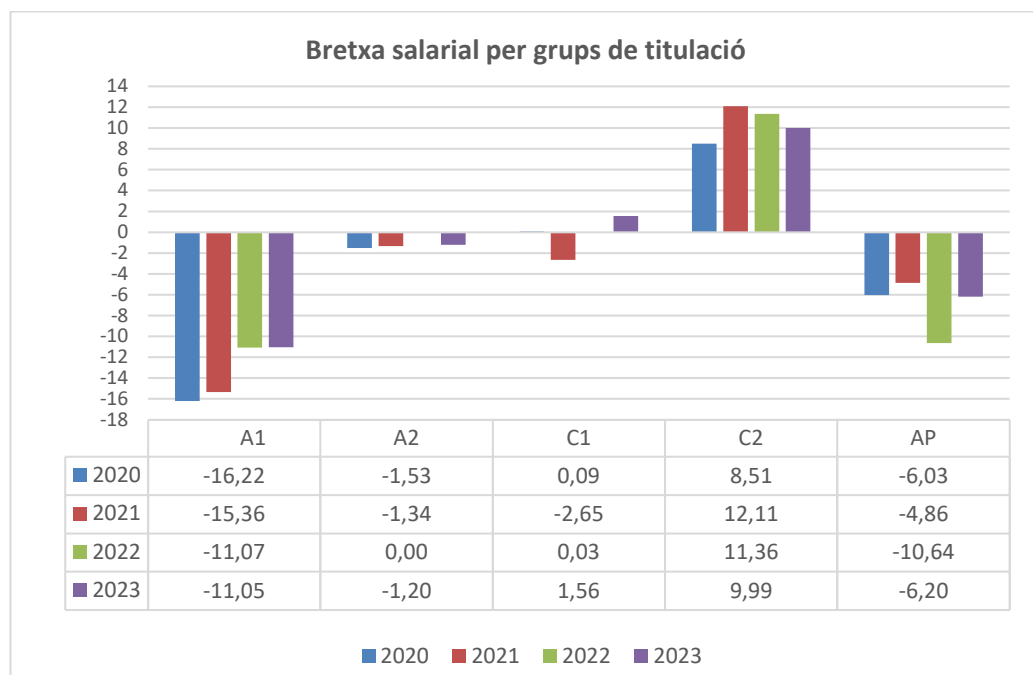
En la bretxa salarial bruta es mesura la diferència entre el salari mitjà anual dels homes i el salari mitjà anual de les dones expressat en percentatge. Es calcula sobre el total de massa salarial de les persones que han treballat en el període anual analitzat (2023).

Si s'observa l'evolució de la bretxa salarial bruta, es veu una reducció lleugera perquè passa del 27,71 % en 2017 al 20,77 % en 2023, això ha suposat una reducció del 6,94 % de bretxa salarial en el període 2017- 2023.

Font: elaboració pròpia

El grup A1 de titulació és on s'aprecia major bretxa salarial, (11,05 %) per contra, en el grup C2 la bretxa salarial de gènere és positiva per a les dones, (9,99 %).

Font: elaboració pròpia

4.3.5. Presència de dones en llocs directius i alts càrrecs

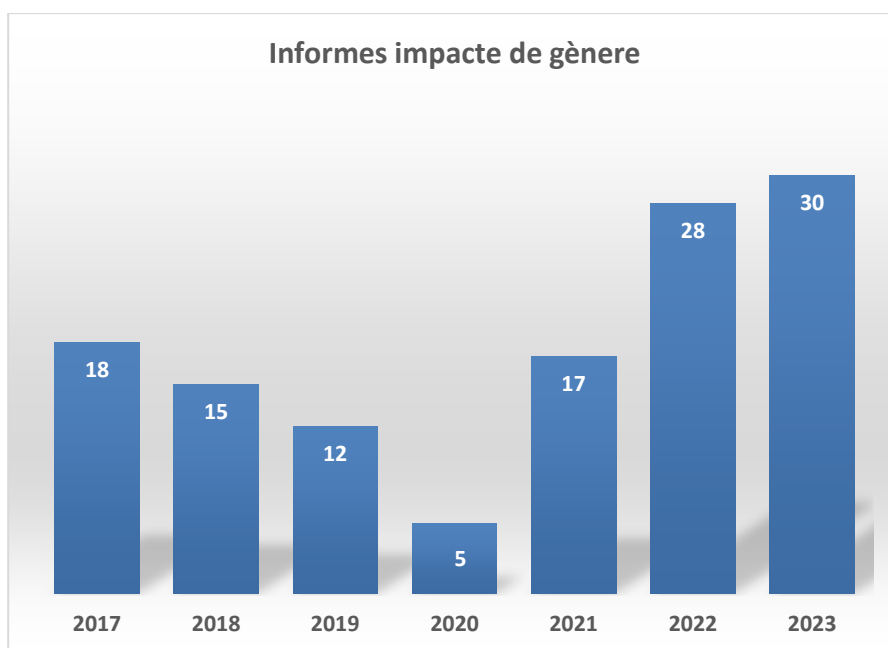
La presència de dones en alts càrrecs ha disminuït en un 18 %, es manté constant en els llocs directius, 53,3 % i s'incrementa un 1,1 % en les prefectures de secció i servici assistencials.

	Alts càrrecs		Llocs directius		Direcció de servici i secció assistencial i no assistencial	
Any	Dones	Hòmens	Dones	Hòmens	Dones	Hòmens
2022	71,4	28,6	53,7	46,3	36,6	63,4
2023	53,3	46,7	53,3	46,7	37,7	62,3

Font: CIRO

4.3.6. Informes d'impacte de gènere.

L'elaboració d'informes d'impacte de gènere en la normativa s'ha incrementat en els últims anys degut, fonamentalment, al canvi en la llei de funció pública que estableix l'obligatorietat de la seua elaboració en les convocatòries de llocs de designació lliure. Per tant, els informes d'impacte de gènere sol·licitats per la Direcció General de Personal són els que tenen major incidència, seguits de la Direcció General de Salut Pública.

Font: elaboració pròpia

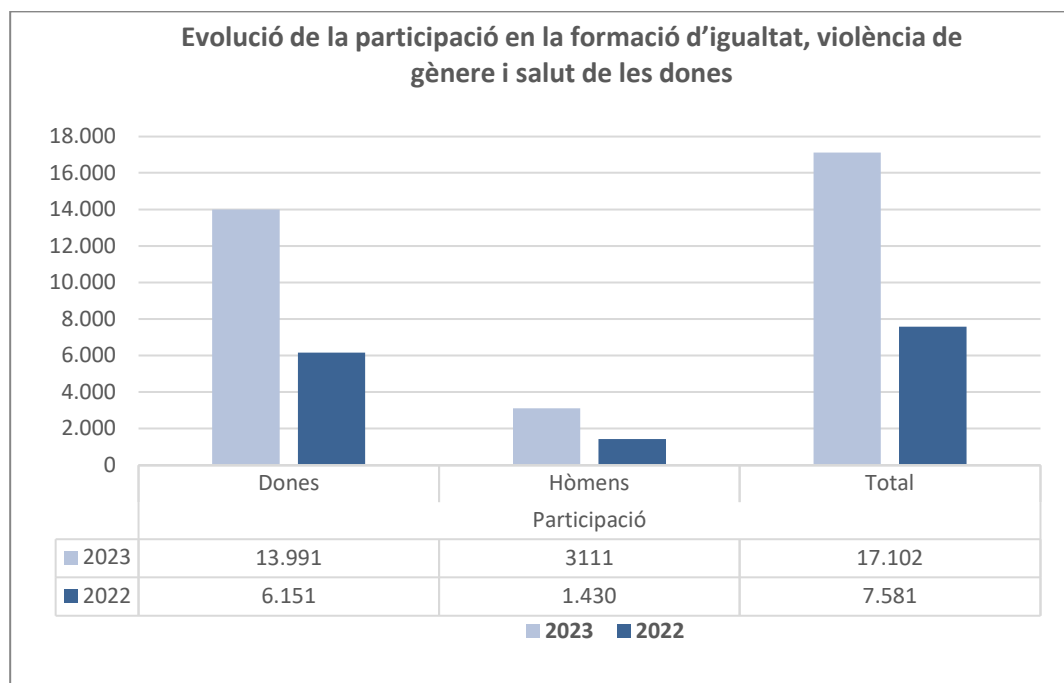
4.3.7. Formació en igualtat i perspectiva de gènere

La formació del conjunt de professionals en matèries d'igualtat, violència de gènere o perspectiva de gènere en salut, ha de redundar en la millora de les condicions de treball i la qualitat assistencial que es presta a la ciutadania.

Cada any es percep, i així ho corroboren les dades, un major interès en esta mena de formació, això obliga a millorar l'oferta formativa de manera permanent i a millorar-ne l'accés a través de la modalitat en línia.

Possibilitar l'accés ha suposat el repte d'anar transformat els cursos de modalitat presencial a modalitat en línia, de manera que s'ha incrementat notablement la participació.

L'evolució de dades de participació global en formació sobre igualtat, violència de gènere i salut amb perspectiva de gènere ha anat creixent al llarg d'estos últims anys. No obstant això, la presència de dones i hòmens es manté constant, (81,8 % i 18,19 % respectivament).

Font: elaboració pròpia

Dades de participació en l'any 2023

Nom del curs	Participació				
	Dones	%	Hòmens	%	Total
Bones Pràctiques d'Atenció Sanitària a la Diversitat Afectiva i Sexual (telepresencial)	16	72,73	6	27,27	22
Detecció Precoç de la Violència de Gènere en el Sistema Sanitari (en línia)	675	82,32	145	17,68	820
Formació de Formadors/ores en Promoció de la Salut Psicosocial per a Dones (telepresencial)	26	96,30	1	3,70	27
La Investigació des de la Perspectiva de Gènere en Salut (en línia)	233	84,12	44	15,88	277
Llenguatge Inclusiu en l'Àmbit Sanitari (en línia)	415	82,50	88	17,50	503
Principis de la Perspectiva de Gènere en Medicina: de què Emmalaltixen les Dones. Morbiditat Diferencial (semipresencial)	128	85,33	22	14,67	150
Professionals Sanitaris davant de la Detecció de la Violència de Gènere (autoformatiu)	5.625	81,65	1.264	18,35	6.889
Atenció a la Violència de Gènere des dels Centres Sanitaris: Maneig de SIVIO (autoformatiu) DGSP	1.294	83,11	263	16,89	1.557
Protocol Integral, Sanitari i Judicial, d'Atenció a Víctimes d'Agressions Sexuals de la CSUSP (semipresencial)	264	88,89	33	11,11	297
Actualització Clínica en Salut Sexual i Reproductiva (en línia)	256	91,10	25	8,90	281
Introducció a la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Hòmens en l'Àmbit Sanitari (autoformatiu)	5.059	80,57	1.220	19,43	6.279
Total	13.991	81,81	3.111	18,19	17.102

Font: elaboració pròpia

4.3.8. Revisions de llenguatge inclusiu i no sexista.

Garantir l'ús no sexista del llenguatge és contribuir a la igualtat de tracte de dones i hòmens, visibilitzar la presència de les dones en tots els àmbits d'actuació i evitar reproduir biaixos i estereotips de gènere tradicionals quan es nomena les dones.

Estos són els objectius de les revisions del llenguatge en tota la documentació que produïx l'Administració, així com en la imatge que projecta en les seues campanyes a la ciutadania.

S'està consolidant la revisió de documents, sobretot aquells que són accessibles a través del web de la Conselleria, així com la normativa que és objecte d'informe d'impacte de gènere.

La revisió del llenguatge s'acompanya d'accions pedagògiques en el document o directament amb la persona que elabora el document per a fer més comprensible la revisió.

El gràfic següent confirma la tendència a l'alça de revisions, a excepció del període de pandèmia.

